

Оксана Омельченко,

аспірант кафедри інформаційної політики та технологій НАДУ

Правове забезпечення впровадження інформаційних технологій в систему управління персоналом на державній службі

У статті проаналізовано основні законодавчі та нормативно-правові акти, які регулюють впровадження та використання інформаційних технологій у системі управління персоналом на державній службі. За результатами аналізу запропоновано основні шляхи щодо її вдосконалення.

Ключові слова: управління персоналом, інформаційні технології, електронний облік, кадрова служба, особова справа.

In the article analyzes the main legal and regulations, which regulate the introduction and use of information technology in the system of personnel management in public service. The analysis provides the main ways of its improvement.

Key words: HR, information technologies electronic records, personnel office, personal file.

Постановка проблеми. Однією із складових розвитку інформаційного суспільства є впровадження інформаційних технологій у систему управління персоналом, у тому числі на державній службі. Для забезпечення ефективного їх впровадження та подальшого функціонування необхідно створити належне правове підґрунтя, яке на сьогодні відсутнє.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питанням інформатизації органів державної влади приділяли увагу І.В.Клименко, К.О.Линьов [4], І.П.Лопушинський [18], О.Г.Найдьонов [1] та ін., автоматизації обробки інформації для підтримки прийняття окремих рішень щодо управління персоналом - В.М.Данюк, О.М.Леонтенко [2], Г.О.Теличко [17] та ін.

Однак праці цих науковців присвячені обґрунтуванню необхідності впровадження автоматизації робочих місць працівників кадрових служб. Проте не повною мірою

досліджується законодавче підґрунтя, яке необхідне для впровадження інформаційних технологій у систему управління персоналом на державній службі.

Метою статті є аналіз нормативно-правової бази щодо впровадження інформаційних технологій у систему управління персоналом на державній службі та розробка рекомендацій щодо її вдосконалення.

Вклад основного матеріалу. Формування складу державних службовців передбачає створення, постійне ведення і оновлення Національним агентством України з питань державної служби комп'ютерного банку даних державних службовців. Саме в Програмі кадрового забезпечення державної служби, затвердженій Указом Президента України від 10 листопада 1995 р. № 1035/95 [7], під таким формулюванням (комп'ютерного банку державних службовців) вперше згадується необхідність упровадження інформаційних технологій у систему управління персоналом на державній службі.

Ведення електронного обліку даних державних службовців передбачалося за допомогою єдиної державної комп'ютерної системи "Кадри" та знайшло нормативне закріплення в Програмі, затвердженій Постановою Кабінету Міністрів України від 21 серпня 1997 р. № 918 [13]. Ця Програма визначає необхідність розроблення та впровадження єдиної державної комп'ютерної системи "Кадри" на базі Головного управління державної служби при Кабінеті Міністрів України, відділів кадрів органів виконавчої влади, інших органів, на які поширюється дія Закону України "Про державну службу", Національної академії державного управління при Президентові України та її філіалів, центрів підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, державних підприємств, установ і організацій.

З метою вдосконалення єдиної державної комп'ютерної системи "Кадри" Кабінетом Міністрів України у 2000 р. затверджено відповідний План заходів на 2000-2004 рр. (розпорядження Кабінету Міністрів України від 7 липня 2000 р. № 279-р) [3]. Якщо у вищезазначених програмах йшлося про загальні засади створення електронного обліку даних державних

службовців, то в зазначеному Плані визначено основні процеси, які потребують автоматизації. Зокрема, це формування кадрового резерву на посади державних службовців, здійснення підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації державних службовців; розроблення класифікаторів для осіб, що включаються до кадрового резерву, пошукових програмних засобів аналізу банку повнотекстових документів - атестаційних листів державних службовців та додатків до них, організаційно-розпорядчих документів щодо стану виконання контрактів з керівниками державних підприємств, установ і організацій; створення програмних засобів звітності органів управління майном з питань виконання умов контракту, підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації державних службовців. Указаний План передбачає також необхідність модифікації локального варіанта підсистеми обліку державних службовців "Картка" єдиної державної комп'ютерної системи "Кадри" відповідно до нормативно-правових актів з питань державної служби.

У Стратегії реформування системи державної служби (Указ Президента України від 14 квітня 2000 р. № 599/2000) зазначається, що вдосконалення діяльності кадрових служб має супроводжуватися впровадженням єдиної державної комп'ютерної системи "Кадри" [14].

Подальше застосування інформаційних технологій у системі управління персоналом на державній службі знайшло відображення у Програмі розвитку державної служби на 2005-2010 роки, затвердженій Постановою Кабінету Міністрів України від 8 червня 2004 р. № 746 [12]. Одними із результатів реалізації зазначеної Програми мало стати широке використання інформаційних комп'ютерних технологій, що сприятимуть підвищенню ефективності діяльності державних службовців, зміні її характеру та створенню національної бази електронних особових справ державних службовців, системи обліку та заміщення вакантних посад державних службовців.

З метою закріплення практики ведення даних державних службовців за допомогою єдиної державної комп'ютерної системи "Кадри" у 2007 р. до Типового положенням про кадрову

службу органу виконавчої влади, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 2 серпня 1996 р. № 912, внесено зміни і визначено, що керівники кадрових служб вживають заходів щодо ведення комп'ютерного обліку електронних особових справ державних службовців першої - сьомої категорій, використання його даних у межах повноважень відповідного органу виконавчої влади, супроводження і зберігання відомостей для формування єдиної комп'ютерної системи "Кадри" [8].

У цьому ж році відповідні зміни внесено до Порядку ведення особових справ державних службовців в органах виконавчої влади (Постанова Кабінету Міністрів України від 25 травня 1998 р. № 731). Згідно із цим Порядком кадрові служби зобов'язуються забезпечувати ведення електронного обліку даних державних службовців: після формування та реєстрації особової справи на паперових носіях працівник кадрової служби формує особову справу в електронній формі у порядку, визначеному Головним управлінням державної служби України (нині - Національне агентство України з питань державної служби) [9].

Разом з тим порядок щодо формування, ведення та зберігання особових справ в електронній формі в органах державної влади не визначений. Натомість з метою вдосконалення ведення, накопичення даних та підтримки в актуальному стані бази даних підсистеми обліку державних службовців (система "Картка") єдиної державної комп'ютерної системи "Кадри" наказом Голодержслужби України від 7 липня 2009 р. № 183, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 28 липня 2009 р. за № 706/16722, затверджено Порядок інформування центральними, місцевими органами виконавчої влади, іншими державними органами про зміни облікових даних державних службовців [10].

Згідно із зазначеним Порядком інформація подається центральними, місцевими органами виконавчої влади, іншими державними органами щодо змін облікових даних працюючих державних службовців, призначення на посади та звільнення з посад до Голодержслужби (Нацдержслужби) України та її територіальних органів. В свою чергу, Нацдержслужба та її територіальні органи на основі поданої інформації про державних

службовців центральних, місцевих органів державної влади, інших державних органів підтримують актуальний стан, супроводжують ведення і проводять постійне оновлення інформації в базі даних підсистеми обліку державних службовців (система "Картка") єдиної державної комп'ютерної системи "Кадри".

До того ж вищезгаданим Порядком передбачено, що при формуванні особової справи в електронній формі документи (копії документів про освіту, в тому числі про повну вищу освіту, науковий ступінь, вчене звання, підвищення кваліфікації, довідка про наявність установленої форми допуску до державної таємниці (для відповідних посад), погодження, передбачені законодавством для призначення на посади керівників відповідних органів, заява щодо призначення на відповідну посаду тощо), крім особової картки (форма П-2ДС) та біографічної довідки, скануються, заносяться до комп'ютерної системи та засвідчуються цифровим підписом керівника кадрової служби в порядку, визначеному законодавством. Разом з тим зазначене, на нашу думку, не виправдовує поставлену мету і якщо така робота буде виконуватися кадровими службами (що неможливо через відсутність електронного цифрового підпису), вона призведе лише до необґрунтованої навантаженості на них.

З метою впровадження сучасних технологій управління персоналом для успішного вирішення виробничих і управлінських завдань у державному секторі економіки одним із першочергових завдань державної кадрової політики за напрямом модернізації кадрових служб, визначених у Стратегії державної кадрової політики на 2012-2020 роки, затвердженій Указом Президента України від 1 лютого 2012 р. № 45/2012 [15], є запровадження технологій електронного урядування.

Основні висновки та перспективи подальших досліджень. Аналіз нормативно-правової бази засвідчив, що впровадження інформаційних технологій у систему управління персоналом на державній службі регулюється лише програмами та підзаконними актами, в той час як в основному Законі України "Про державну службу" від 16 грудня 1993 р. № 3723-XII [5], новому Законі України "Про державну службу" від 17 листопада

2011 р. № 4050-VI [6], а також у спеціальних нормативно-правових актах щодо розвитку електронного урядування не містяться жодних положень із цього питання.

Варто зазначити лише про включення норм щодо впровадження технологій електронного урядування в управління персоналом на державній службі у Стратегію державної кадрової політики на 2012-2020 роки.

Крім того, механізми реалізації норм, визначених нормативно-правовими актами, на сьогодні відсутні. У зв'язку з цим, на нашу думку, доцільно:

1) передбачити впровадження інформаційних технологій у системі управління персоналом на державній службі в основному Законі України "Про державну службу" (нова редакція), Концепції розвитку електронного урядування в Україні (розпорядження Кабінету Міністрів України від 13 грудня 2010 р. № 2250-р) [16] та Плані заходів щодо реалізації Концепції розвитку електронного урядування в Україні (розпорядження Кабінету Міністрів України від 26 вересня 2011 р. № 1014-р) [11];

2) затвердити порядок щодо використання інформаційних технологій у системі управління персоналом, у тому числі формування, ведення та зберігання особових справ в електронній формі в органі державної влади;

3) вилучити з порядку ведення особових справ державних службовців норму щодо сканування поданих документів під час формування особової справи в електронному вигляді.

Це дасть змогу забезпечити належний рівень законодавчого регулювання, визначить розподіл основних повноважень між органами державної влади щодо впровадження інформаційних технологій у систему управління персоналом на державній службі.

Разом з тим потребує подальшого дослідження розвиток інформаційних технологій у системі управління персоналом на державній службі в умовах впровадження законодавства з питань захисту персональних даних.

Список використаних джерел

1. *Найдьонов О. Г.* Автоматизація діяльності органів державної влади [Електронний ресурс] / О. Г. Найдьонов. - Режим доступу : <http://www.nbuv.gov.ua>
2. *Данюк В. М.* Менеджмент персоналу [Електронний ресурс] / В. М. Данюк, О. М. Леонтенко. - Режим доступу : <http://studentam.kiev.ua/content/view/737/98/>
3. Кабінет Міністрів України; Розпорядження від 7 лип. 2000 р. № 279-р [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>
4. *Клименко І. В.* Технології електронного урядування : навч. посіб. / І. В. Клименко, К. О. Линьов. - К. : Вид-во ДУС, 2006. - 225 с. 5. Про державну службу : Закон України від 16 груд. 1993 р. № 3723-ХІІ [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>
6. Про державну службу : Закон України від 17 листоп. 2011 р. № 4050-VI [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>
7. Про затвердження Програми кадрового забезпечення державної служби та Програми роботи з керівниками державних підприємств, установ, організацій : Указ Президента України від 10 листоп. 1995 р. № 1035/95 [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>
8. Про затвердження Типового положення про кадрову службу органу виконавчої влади : Постанова Кабінету Міністрів України від 2 серпня 1996 р. № 912 [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>
9. Про затвердження Порядку ведення особових справ державних службовців в органах виконавчої влади : Постанова Кабінету Міністрів України від 25 трав. 1998 р. № 731 [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>
10. Про затвердження Порядку інформування центральними, місцевими органами виконавчої влади, іншими державними органами про зміни облікових даних державних службовців : Наказ Головного управління державної служби України від 7 лип. 2009 р. № 183, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 28 лип. 2009 р. за № 706/

16722 [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>

11. Про затвердження Плану заходів щодо реалізації Концепції розвитку електронного урядування в Україні : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 26 верес. 2011 р. № 1014-р // Уряд. кур'єр. - 2011. - № 200. - 28 жовт.

12. Про затвердження Програми розвитку державної служби на 2005-2010 роки : Постанова Кабінету Міністрів України від 8 черв. 2004 р. № 746 [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>

13. Про Програму розроблення та впровадження єдиної державної комп'ютерної системи "Кадри" : Постанова Кабінету Міністрів України від 21 серп. 1997 р. № 918 [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>

14. Про Стратегію реформування системи державної служби в Україні : Указ Президента України від 14 квіт. 2000 р. № 599/2000 [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>

15. Про Стратегію державної кадрової політики на 2012-2020 роки : Указ Президента України від 1 лют. 2012 р. № 45/2012 // Офіц. вісн. України. - 2012. - № 10. - С. 44.

16. Про схвалення Концепції електронного урядування : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 13 груд. 2010 р. № 2250-р // Офіц. вісн. України. - 2010. - № 97. - С. 48.

17. *Теличко Г. О.* Програмне забезпечення автоматизованої системи обробки інформації для підтримки прийняття рішень добору і розподілу персоналу підприємства [Електронний ресурс] / Г. О. Теличко. - Режим доступу : www.nbu.gov.ua

18. *Лопушинський І. П.* Упровадження електронного урядування в роботу органів виконавчої влади як вагома складова реформування державної служби [Електронний ресурс] / І. П. Лопушинський. - Режим доступу : <http://www.kbuara.kharkov.ua>